

Ліс під інеєм дрима.
По землі іде зима.

Входить, пишна і велична,
В крижану господу січня.

Сьогодні в номері:

Старовинне
місто Лева

2 стор.

Як ми святку-
вали Новий рік!

4 стор.

Найзагадкові-
ша пора року...

12 стор.

ГІМНАЗІЙНЕ ЖИТТЯ

Старовинне місто Лева

Редколегія 10-Б класу

По закінченню першого семестру наш 10-Б клас здійснив триденну пізнавальну поїздку до Львова. Львів є містом полікультурного спадку. Місто спробувало всі великі європейські стилі – готику, ренесанс, бароко, класицизм.

Першою зупинкою на нашому маршруті був Собор святого Юра, архітектурні форми якого витримані у стилі пізнього бароко. Святиня вражала нас своєю красою, величию і неповторністю. Відвідавши крипту, ми побачили усипальницю вищих ієрархів УГКЦ, де поховано, зокрема, митрополита Андрея Шептицького – визначного релігійного діяча і знаного мецената української культури. Собор святого Юра – головна греко-католицька святиня Львова, а також одна з найважливіших культових споруд Західної України.

Наша екскурсія продовжилася відвідуванням Личаківського кладовища, історико-меморіального музею-заповідника, який є одним з найстаріших кладовищ України. Свій спочинок тут знайшли багато видатних особистостей, представників різних національностей. Серед знаменитих українців – письменник Іван Франко, оперна співачка Соломія Крушельницька, композитор і співак Володимир Івасюк, неодноразовий чемпіон світу та олімпійських ігор Віктор Чукарін... Недаремно на Личаківське кладовище прагне потрапити кожен турист, який приїхав до Львова, незалежно від віку та віросповідання. Кладовище не залишає нікого байдужим. Воно запам'ятається на все життя.

Далі ми поїхали у Шевченківський гай, му-

зей під відкритим небом. Він був заснований жителями Львова в пам'ять про великого Кобзаря. Пізнавальною і незабутньою була розповідь вже немолодого екскурсовода, який познайомив нас із побутом бойків. Цікавою відмінністю бойків від інших українських етносів було те, що у їхніх житлах не було димарів, а дим із печі виходив у сні. Навіть коли цісар наказав зробити димарі, вони наказ виконали, але до печі їх не під'єднали, бо вірили, що дим виганяв злих духів з хати. Бойки дуже берегли звичаї і традиції і передавали їх із покоління у покоління. Також ми побачили бойківську церкву та школу.

Під час подорожі ми познайомилися з багатьма архітектурними пам'ятками: Королівським арсеналом, костелом Божого Тіла, костелом Святого Апостола Андрія. Та найбільше нам запам'ятався Національний академічний театр опери та балету імені Соломії Крушельницької, де ми побачили захоплюючу виставу «Лускунчик».

Другого дня зранку ми поїхали у Карпати, які зустріли нас засніженими схилами та мовчазними могутніми смереками. Надовго запам'ятається нам подорож підйомником на висоту 1800 метрів над рівнем моря. Хоча довелося добре померзнути, воно того коштувало. Перед нами відкрився казковий краєвид Карпатських гір. Накатавшись досхочу на санках, ми добряче зігрілись. Стомлені, але задоволені і сповнені незабутніх вражень, повернулися в готель.

Наша подорож у старовинне місто Лева була незабутньою.

ГІМНАЗІЙНЕ ЖИТТЯ

Незабутніми стежками Західної України

Це була одна з найпрекрасніших подорожей у нашому житті. Вона виявилася цікавішою, ніж ми очікували. У перший день ми відвідали місто Рогатин, де побачили незабутній пам'ятник Роксолані. Побували на стежці Довбуша, яка створена як пам'ять народним месникам-опришкам та їх ватажку Олексю Довбушу.

Другий день нашої подорожі запам'ятався пошуками снігу і веселим катанням на санчатах. Це було весело і забавно, забути таке просто неможливо. Задоволені ми відвідали музей Романа Кумлика, справжнього гуцула, який дуже вправно грає на всіх народних інструментах. Цей талановитий чоловік заграє нам на скрипці, цимбалах, сопілці, лірі, дрибмі, трембіті тощо.

На третій день мандрівки ми відвідали музей І. Я. Франка, а саме будинок, у якому він протягом 1906-1907 рр. жив і працював. Після цього побували у дерев'яній Церкві Різдва Пресвятої Богородиці, побудованій у 1719 р. у с. Криворівня. Ікони, виконані народними майстрами, вишиті рушники – все це вразило нас до глибини душі. Пізніше ми побачили хату, де знімався фільм «Тіні забутих предків», так звану хату-гражду. Дізналися, що сіни будуються навколо хати, тому вона і має таку назву.

Цікаво було відвідати музей Михайла Грушевського, де дізналися багато нового про його життя та громадську діяльність.

І останній день нашої подорожі – екскурсія

стежками незабутнього міста Лева. Під час подорожі до Львова, ми побували у маєтку Святого Миколая, де – зустрілися з самим святим, відвідали руїни замку Данила Галицького. Згодом ми побачили один з найвеличніших європейських некрополів – Личаківський цвинтар, заснований у 1786 р. Там, серед вікових дерев місця вічного спочинку таких відомих українців, як Маркіян Шашкевич, Іван Франко, Володимир Барвінський, Соломія Крушельницька, Володимир Івасюк тощо. Побували у музеї-аптеці, де дізналися про виготовлення та зберігання ліків.

Та найцікавіше, на мою думку, було відвідання будинку «Королівська кам'яниця», збудованого архітектором Петром Барбоном у 1580 р. для відомого львівського купця Костянтина Корнякта. З 1908 року в будинку розміщено музей Яна III Собеського, а з 1940 р. – Історичний музей міста Львова. Завершилася наша подорож відвідуванням вершини Замкова гора, звідки відкривається чудовий краєвид всього міста Львова.

Враження просто переповнюють нас. Думками ми все ще, здається, продовжуємо цю незабутню подорож.

Семерджи Лідія, учениця 10-Г класу

ГІМНАЗИЙНЕ ЖИТТЯ

Як ми святкували Новий рік!

Новий рік наш клас провів дуже весело. До речі, цей Новий рік був перший, який ми відсвяткували у гімназії. Він був незабутнім, життєрадісним та, напевно, найкращим у нашому житті.

Наш 5 клас прийняв участь у Новорічному святі нашої гімназії, де ми виступили з концертним номером «Різдвяна зірочка». Усі класи виступили чудово, але найбільше нам сподобався 8 клас з хореографічною композицією «Від зірничі до зірничі хай лунають вечорниці».

Ми весело провели ці зимові канікули. Майже всі ходили на каток з батьками, де каталися на ковзанах та грали в різні ігри. Також відвідали відкриття міської ялинки, де фотографувалися з дивними песиками та Дідом Морозом. Багато хто з учнів ходили на перегляд відеороликів у форматі 5D та отримали незабутні емоції.

10 січня ми завітали до кінотеатру «Портал», де подивилися цікавий фільм «Іван Царевич та Сірий Вовк». Після перегляду фільму відбулося активне його обговорення.

Отже, зимові канікули видалися для нас чудовими та незабутніми. Ми отримали багато подарунків від батьків, друзів та звичайно ж нашої гімназії, за що дуже дякуємо керівництву гімназії та батьківському комітету. Бажаємо Вам щастя, здоров'я, любові у Новому році!

Бебих Анастасія, 5 кл.

ГІМНАЗІЙНЕ ЖИТТЯ

СВЯТО МЕЛАНКИ ПО-ГІМНАЗІЙНОМУ

*Щедрий вечір, добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я.*

А пан, як господар.

Господиня, як калина.

А діточки, як квіточки.

*Щедрий вечір, добрий вечір
Добрим людям на здоров'я!*

За християнським календарем свято передподобної Меланії (Меланки) або, як у народі кажуть, Старий Новий рік чи Щедрий вечір припадає на 13 січня. У цей день щедрувальники обходять оселі й звеселяють гостину.

Наша гімназійна родина також не відступала цього вечора від традицій святкування Старого Нового року! Спочатку всі дружно і гамірно відпочивали у «Fusion club», де були танці,

конкурси, цікава програма та привітання, а ще смачні тістечка та купа веселого настрою.

Повернувшись в гімназію, ми радо продовжили традицію меланкування. Як годиться, швиденько зібралася ініціативна група активістів нашого класу, і ми поспішили щедрувати, прихопивши з собою величеньку торбину для дарунків. Не забули й про Меланку з Василем. Ці герої вийшли у нас особливо чарівними. Повторили пісні та щедрівки, знані ще з дитинства, і рушили поверхами гімназії. Не минули жодного куточка, постукали до кожної кімнати та кабінету, вітали викладачів, персонал, всіх учнів. Наспівалися, насміялися і отримали повненьку торбину солодоців, а головне – масу позитивних емоцій. Ми не тільки самі повеселилися на славу, але й подарували святковий настрій оточуючим. Недарма наші предки з давніх-давен святкували це свято і як добре, що традиції збереглися до нашого часу.

Колєва К., 11-Б кл.

ЦІКАВО ЗНАТИ

Без куті на Закарпатті, з вечерею для хрещених на Сході та з церковними колядками на півдні

Українська культура багата на традиції та обряди. Через віки українці пронесли звичай святкувати Різдво Христове, Василя Святого, Святе Водохреща та інші різдвяні свята. В Україні досі готують кутю, колядують та прикрашають оселі дідухами на Різдво. На Заході різдвяних традицій збереглося більше, ніж на Сході чи Півдні. Але сьогодні їх повертають з минулого. Експерти кажуть, що увага до українських традицій все більше зростає, а подекуди жителі міст цікавляться етнікою більше за селян. Розглянемо детально кожен регіон.

Що стосується домашніх прикрас, то до того, як головним атрибутом Різдва стала ялинка, українці прикрашали домівку дідухом - снопом з пшениці, який ставили на покуть біля ікон. Дідухи і зараз збереглися в сільських місцинах, а в містах їх нерідко купують як витвори мистецтва. На Гуцульщині дідухи мають вигляд сплетеного деревця з пшениці. На Житомирщині дідух звався колядою. На Святвечір його заносив до хати наймолодший хлопчик у сім'ї. Прикрашений цукерками та квіточками сніп ставили на столі. А на Тернопільщині дідухи ввечері палять у дворі. Наступного ранку біля кожного двору залиша-

ються грудки попелу. На Західній Україні, крім дідуха, ставили дідову бороду, сплетену з колосків з вусами і бровами. Також прикрашали хати павуками - плетеними з соломі скульптурками з квітами, горішками - і підвішували під стріху, на Полтавщині та Наддніпрянщині - над кутею.

Багатий різдвяний стіл теж був і залишається важливим атрибутом святкування Різдва. Традиція готувати на Святвечір 12 пісних страв за кількістю апостолів і досі жива в Україні. Їх не обов'язково було 12: у бідних родинах готували і 9, і 7 страв. Зараз не всі дотримуються посту, і тому на сучасних столах часто можна побачити їжу скоромну, чого не дозволяли собі наші предки. Господиня виставляла на стіл узвар, варила горох, квасолю, смажила капусту, рибу, ліпила вареники, готувала бараболю, гриби, кашу гречану з конопляним молоком, голубці з пшоном або картоплею, пекла різні коржі з маком. Особливе місце займав різдвяний хліб. На Одещині його печуть і досі, а у Карпатах збереглися коротуни і калачі. У Львові господині печуть пампухи - традиційне печиво з троянд-овим варенням, маком та сиром, якими ласують і на другий день Різдва. На стіл клали соломку, застеляли вишитою скатертиною, а по чотирьох кутах клали по часничині. Вважалося, це відганяє всяке зло. Про цю традицію пам'ятають навіть на Донеччині.

Але головними стравами всюди були і залишаються кутя та узвар. Вони вважаються поминальними. Після вечері їжу зі столу не прибирали, лишаючи для душ померлих. Тради-

ЦІКАВО ЗНАТИ

ційна кутя готується з пшениці. На Покутті, на Поділлі - з ячменю. До неї додавали мед, горіхи, родзинки, сушені вишні.

На Житомирщині вариться «багата кутя» - з молоком та яйцем. На Покутті кутю прибирали - викладали хрест з горішків або робили витинанку, і засипали цукром чи маком. Раніше кутею пригощали і скотину. В деяких селах і нині господар виходить з мискою на двір та запрошує погостувати мороз і вітри, щоб задобрити їх.

На Середній Наддніпрянщині, Полтавщині, Поділлі діти обов'язково несли вечерю до близьких родичів. На Сході це і зараз одна з найпопулярніших традицій - хрещеники носять кутю хрещеним батькам.

А на Гуцульщині, Прикарпатті, Буковині йшли з вечерю до бідних. Це була золота традиція, яка збереглася і нині.

У тих місцевостях, де звичай колядування втратився, його відроджує церква, колядки вивчають у школах. Тому більше співається колядок загальнонародних, менше - місцевих. Колядувати в різних місцях починали в різний час. У Наддніпрянщині - 7 січня, а на Львівщині діти могли повечеряти і йти з колядкою на сам Святий вечір. Колядування були дитячими, парубочькими, дівочими. Сьогодні на Сході збереглися лише дитячі колядування. Там колядники ходили із зіркою на палиці, іноді всередині неї запалювали свічку.

У дохристиянські часи в колядках співали,

про сонце і зірки, про господаря і господиню, про дівчат, про майбутній шлюб. З прийняттям християнства церква намагалася переробити їх. Тексти колядок писали люди з богословською освітою, потім їх переписували, вони ставали народними. Саме на Західній Україні більше співають церковних колядок.

На Львівщині, окрім колядування, була ще й кобилойка - парубочья забава. З дерева вирізалася голова коня з гривовою, вона прив'язувалася до пояса «козакові» - парубку з вусами, в жупані та шапці. Кобилойка ходила по хатах і співала.

Традиція відомих кожному з нас вертепів більше характерна для Західної України. У місті Яремче на Івано-Франківщині навіть проходить фестиваль вертепів «Карпатія».

Вертепи на Заході - ціле театралізоване дійство. Його учасники одягають костюми, розігрують ролі. Обов'язковими персонажами вертепу є єврей, циган, Ірод, пастушки, волхви та ангели.

На Сході були лялькові вертепи. Дво-триповерхові ящики, які можна було транспортувати лише на санчатах, виставлялися на ярмарках. У лялькових театрах розігрувалися спектаклі на релігійні та побутові теми. Традиції та звичаї - це духовне багатство кожної нації. Ми повинні знати їх і передавати нащадкам, адже саме так вони дійшли і до нас.

ІСТОРИЧНА СТОРІНКА

Ось і пролетіли довгожданні канікули, настав другий місяць зими. Січень славиться не тільки новорічними святами. Скоро Україна буде святкувати величний день злуки, єдності. День соборності — свято, що відзначається щороку 22 січня в день проголошення Акту возз'єднання Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки, що відбулося в 1919 році.

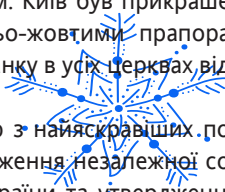
Офіційно в Україні День соборності відзначався з 1999 року.

Ідея соборності бере свій початок від об'єднання давньоруських земель навколо князівського престолу в Києві, а її філософське коріння сягає часів Візантії. Протягом віків її практичним втіленням займалися українські гетьмани Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Петро Дорошенко, Пилип Орлик. У XVIII — початку XX ст., коли українські землі були поділені між сусідніми державами: Польщею, Московією, Румунією, Австро-Угорщиною, ця ідея знайшла своє відображення у працях кращих вітчизняних мислителів, оскільки для боротьби за свої національні інтереси Україні була вкрай важливою територіальна єдність.

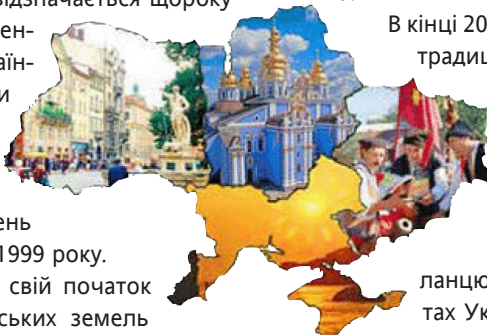
Проголошення злуки було призначено на 12 годину 22 січня 1919 року, тобто першу річницю проголошення IV Універсалу про повну незалежність України.

22 січня було проголошено всенародним і державним святом. День видався погідний та

гарний, з легким морозом. Київ був прикрашений національними синьо-жовтими прапорами, гербами. О 9 годині ранку в усіх церквах відправляли богослужіння.

Ця акція стала однією з найяскравіших подій під час руху за відродження незалежної соборної демократичної України та утвердження національної ідеї. Патріотичні сили в передчутті розпаду СРСР згуртувалися й 21 січня 1990р. організували «живий ланцюг» між Києвом і Львовом як символ духовної єдності людей східних і західних земель України, як запорука існування єдиної соборної України. Від 1 до 3 мільйонів людей, узявшись за руки, створили на дорогах і шосе безперервний ланцюг від Києва до Львова.

В кінці 2000 р. почала відроджуватись традиція створення «живих ланцюгів», що символізують єдність українського народу. В 2008 — 2011 роках у Києві такі «ланцюги» утворювали на мосту Патона.

22 січня 2011 р. «живий ланцюг» утворено у понад 20 містах України. Так у Львові близько п'яти тисяч осіб утворили «живий ланцюг» від пам'ятника Тарасу Шевченку до пам'ятника Степану Бандері.

Тож святкуймо цей день і пам'ятаймо, що наша Батьківщина — могутня, сильна, невмируща і ми повинні зробити все можливе для її процвітання!

Гарасько Ірина, 10-В

ОСОБЛИВА ДУМКА

Гончар Анастасія,
9 клас

Не забудемо самовідданих героїв своїх

У дитинстві я любила слухати спогади мого дідуся про війну. І війна уявлялася мені зовсім не страшною і, може, навіть по-своєму романтичною. Дід любив згадувати своїх фронтових друзів, перемоги в боях (про відступи говорити не любив) і часто (за моїм проханням) розповідав про те, як наші війська увійшли до Берліна і які почуття охопили його в той незабутній ранок 9 Травня, коли він довідався, що настав День Перемоги.

Подорослішавши, я зрозуміла, що багато про що дідусь умовчав. Умовчав про страх, про голод, про біль, про розпач і про ріки крові,

що заповнили в ті роки півсвіту. Не розповів він мені про табори військовополонених, про жорстокість німецьких солдатів, про катування, про страти. Я довідалась про все з фільмів, із підручників історії, з творів письменників, що пройшли війну... Довідалася, щоб ніколи не забути. Такі речі залишаються у пам'яті назавжди. Я вважаю, що ніхто не повинен забувати про війну і про те, якою ціною далася нам перемога. Кожен зобов'язаний пам'ятати, що зараз він живе завдяки тим, хто загинув у той страшний час. У багатьох з них були діти, і вони залишилися сиротами, багато хто просто не встиг нічого зробити в житті – пішли на війну просто зі шкільної лави. А багато хто дотепер лежить десь у лісі непохованими... Забути про це – все одно, що вчинити злочин.

Полеглим воїнам споруджують пам'ятники, про їхні подвиги пишуть книги, про війну виходять цикли передач.

Чи досить цього? Думаю, що ні. І хочу прожити своє життя гідно, тому що воно занадто дорого комусь обійшлося.

ОСОБЛИВА ДУМКА

Як буде мова – буде Україна

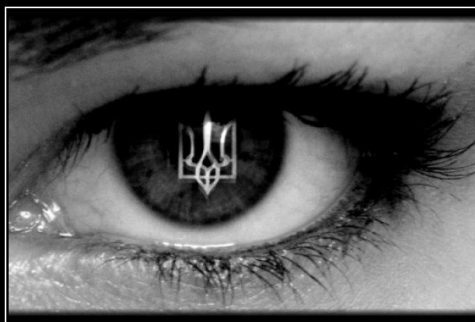
Мова – це скарбниця духовних надбань нації, досвіду, праці і творчості попередніх поколінь. Жодне суспільство, жодний народ не може прожити без неї.

Українська мова пройшла нелегкий і тернистий шлях, щоб стати мовою самостійної держави. Її пригнічували так само, як і народ. Але через випробування, через перепони наша мова змогла зберегти свою самобутність, красу та милозвучність. Недарма предки так мужньо й запекло боролися за неї, недарма твердо та самовіддано відстоювали її права.

Та, на жаль, сучасна молодь не шанує цей дивовижний скарб, подарований Богом. Більшість розмовляє російською, а деякі взагалі

Валента Юлія, 8 клас

Україна

будь з нею, пишайся нею

викривляють українську мову, говорячи «суржиком». А скільки вульгаризмів, жаргонізмів, лайливих слів чомусь стали «унормованими»!

Інтернетне спілкування перетворилося на набір коротких знаків-складів. Невже слово «радість» може замінити «пруха», «радя» чи не завжди доречно у сучасному молодіжному спілкуванні англійське скорочення «ОК!»? забувають люди, що слово несе певну енергетику, що воно – початок усього: «Спочатку було Слово...» Так записано у наймудрішій книзі – Біблії. Та й людина, яка позбувається рідної мови, позбувається своєї приналежності до нації, народу. Ми повинні берегти і цінувати нашу мову, адже від цього залежить і існування нашої держави.

Так і держава не може існувати без мови.

ЦЕ ТВОЯ МОВА

А ти навіть грамотно нею не володієш

ОСОБЛИВА ДУМКА

Правда, можна обрати мову іншого народу для свого користування. Але як же бути зі звичаями, традиціями, народною творчістю, коли вони одночасно зароджувалися та розвивалися? Отже, можна викреслити з життя не лише велику кількість людей, які творили та зберігали народні скарби, а й тих, хто віддав своє життя заради існування цілої нації.

Та і як позбутися такої милозвучної, співучої, багатої мови? Звісно, не можна такого допустити.

Я також вважаю своїм обов'язком, як справжньої українка, приєднатися до тих, хто цінить, оберігає слово:

*О, рідна мово!
Твоє срібне слово –
колиска материнська
і любов.
Ти – золоті степи,
ти – шепіт у діброві.
За тебе і не жаль
пролити кров.
Ти – моя радість
і моя журба.
Моя розрада
і моє страждання.
Допоки будеш ти жива,
Поезія – моє призначення.*

мова –
свідок
історії

**БАЧИШ СНИ
ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ?**

УКРАЇНСЬКА МОВА

Бережи її!

ГІМНАЗІЙНЕ ЖИТТЯ

Найзагадковіша
пора року...

Зараз січень – середина зими. Зранку світить яскраве сонце на блакитному чистому небі. Сніг переливається різнобарвною веселкою, відчувається легкий морозець. У який день приємно стати на ліжжі і піти до зимового казкового лісу. На вулиці надзвичайно тихо... Таємниче стоять ялини, закутані в теплу білу шубу зі снігу. Дмхнув легкий вітерець, з найближчої гілки осипався сніг. Пролетіла велика ворона і змахнула сніг на доріжку. Ідучи узбіччям, можна насолоджуватися цією суворою та казковою красою. Здається, все навколо завмерло, але це оманливе враження.

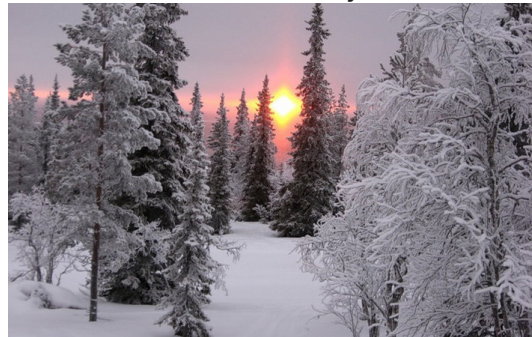
Кожен з нас вже відсвяткував Новий рік. Було весело, гучно і, як завжди, особливо. Після зимових канікул знову почалося навчання. Спочатку всім нам важко. Але це не проблема, адже ми і не збираємося опускати руки. Зима допомагає нам, тому що свіже повітря і біленький сніжок покращує настрій, а це вже є запорукою успіху. Ця пора року завжди нагадує казку. Все навкруги таке гарне, таке яскраве і таке незвичайне, що хочеться посміхатися завжди. Особисто мені зима дуже близька, тому що я народилася у цю пору року і морози мене не лякають.

Також зима не лише гарна, але й дуже цікава. Після того, як випав сніг, усі діти поспіша-

ють ліпити снігову бабу і гратися в сніжки. Чути верески і крики, котяться вниз різнокольорові санки, а на них – дівчата і хлопці. Хтось полив сніг з одного боку водою, і тепер виблискує крижана смуга, чекає бажаючих покататися. Таких сміливців – хоч відбавляй! Якщо довго стояти на одному місці, мороз забирається за комір, починає щипати ніс і вуха. На снігу, як на білому аркуші, чітко виписані ієрогліфи пташиних слідів. Горобці біля будинку б'ються через крихти хліба, їм нелегко відшукати їжу під білою ковдрою. Сонце високо. Його промені перетворюють засніжений шлях на сяючий розсип алмазів. Пройтись цією царською доріжкою хочеться кожному.

Чарівну зиму люблять усі. Прозоре морозне повітря, пластівці пухнастого снігу, кришталеві візерунки на вікнах, скрип саней. Чарівниця Зима зачаровує і надихає багатьох поетів і письменників. Скільки чудових поетичних рядків присвячено цій порі року! У зими, як і в будь-якому сезоні, є свої відмінні риси. Кожна людина знаходить для себе певні плюси і мінуси. Для мене зима – найчарівніша, найкраща й найвеселіша пора року. Чи може бути більш захоплююче видовище, ніж хоровод сніжинок у небі, і що може бути краще білизни снігу, який тільки-тільки випав, більш загадкове, ніж візерунки на вікні в лютий мороз? Сподіваюсь, що для кожного з вас зима є точно такою самою загадковою і прекрасною порою року.

Шостак К., 10-А кл.

Відповідальні за випуск: Шепель В.О., Французан Н.О.

Голова комісії інформації УПГ.

Комп'ютерна верстка та дизайн: Денисов Д.О.

Редакція не несе відповідальності за зміст матеріалів

Веб-адреса: http://portal.prolisok.org/qazeta_prolisok.html

Всі права захищені © 2012 Надруковано в ТЦ об'єднанні, тираж 40 екз.